

מסורת הש"ס

רש"י

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ר"ן

לו. עין משפט

ר מוצו

אם היה כסן. המדיר: יורוק עליו דם הטאמו ודס אשמו. קמני קמס למשמע כל הטאמו ואשמו ואע"ג דלא מחסרי כפרה ניטור: ולא לעולם שלוחי דידן וינאו דם הטאמו דם אשמו דמני הטאמו של מזרע כו' דהיינו מוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: מודין סייבין.

לשל קרנן לנעלים: למקוני שויסך. שניח ולא לעומי: אמרי. לעולם לא יתשב לו. פיגול יהיה מכל מקום: אלא מעשה. יביא אדם אפי' הטאמ חלב על חבירו שכן מביא קרנן על אשמו שטוה דמשמע כל קרבנות היא חייבת אפי' אם אכלה חלב: ומתקן (ו) רבי יוחנן אשמו שטוה סידי דמי. שטוה מחייבת קרנן אי דאכלה כו': פסול. הקרנן דהואיל ונדחה כשנשחטת דלאו בה קרנן היא דשהתם נמי גבי אשה הואיל ונדחת כשהתם נדחת נדחת מהכל ואין אדם מביא קרנן חלב על אשמו שטוה. וילכא למירמא מהכל וכו' קאמינא דלר' יהודה הא דמביא קרנן על אשמו שטוה כגון זבה או יולדת לא מזרעת: וקאמינא ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו שלא מדעתו כו': אמר רבי יורא שם לביס אבות. דמשמע אדם מביא פסח ושוחט על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא. (ו) והכי הפריש פסח על חבירו לא עשה ולא כלום: ומתא. דלאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן זורוק עליו דם הטאמו ודס אשמו דם הטאמו של מצורע ודס אשמו של מצורע דכתיב ואת תהיה תורת המצורע בין גדול ובין קטן חנן (ו) דהבנהנים שפיגול במקדש מודין חייבין דהא שוגגין פטורין (ז) אלא שפיגול פיגול אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא הוו היינו שפיגולן פיגול אלא אי אמרת שלוחי דידן הוו אמאי פיגולן פיגול לימא ליה שליחא שותף (ח) לתקוני ולא לעוותי אמרי שאני גבי פיגול דאמר קרא (ט) לא יחשב לו מכל מקום: גופא א"ר יוחנן הכל צריכין דעת חוץ ממהוסר כפרה שהרי אדם מביא קרנן על בניו ועל בנותיו הקטנים אלא מעתה יביא אדם הטאמ חלב על חבירו שכן אדם מביא על אשתו שוטתה (כ) יהודה אלא א"ר אלעזר הפרשיש הטאמ חלב על חבירו לא עשה כלום אשתו שוטתה היכי דמי אי דאכלה כשהיא שוטת לאו בת קרבן היא ואי דאכלה כשהיא פקחת ונשחטתה הא (כ) א"ר ירמיה אמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן אבל חלב והפריש קרבן ונשחטה וחזר ונשחטה פסול הואיל ונדרחה דחה אלא מעתה יביא אדם פסח על חבירו שכן אדם מביא על בניו ועל הקטנים אלא א"ר אלעזר הפרשיש פסח על חבירו לא עשה כלום אמר רבי יורא ישה לבית אבות לאו דאורייתא ומומאי מרתנן (כ) האומר לבניו חריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכס ראשון לירושלים כיון שהבנים ראשון ראשו ורובו זכה בחלקו ומוכה את אחיו עמו ואי אמרת שה לבית (כ) דאורייתא על בישרא קאי ומוכי להו אלא למה להו דאמר להון אבוהון כדי לזרזן במצות (כ) תניא נמי הכי מעשה היה וקדמו בנות לבנים ונמצאו בנות וריוותו ובנים שפליס: ותורם את תרומותיו כו': איבעיא

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן זורוק עליו דם הטאמו ודס אשמו. קמני קמס למשמע כל הטאמו ואשמו ואע"ג דלא מחסרי כפרה ניטור: ולא לעולם שלוחי דידן וינאו דם הטאמו דם אשמו דמני הטאמו של מזרע כו' דהיינו מוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: מודין סייבין.

לשל קרנן לנעלים: למקוני שויסך. שניח ולא לעומי: אמרי. לעולם לא יתשב לו. פיגול יהיה מכל מקום: אלא מעשה. יביא אדם אפי' הטאמ חלב על חבירו שכן מביא קרנן על אשמו שטוה דמשמע כל קרבנות היא חייבת אפי' אם אכלה חלב: ומתקן (ו) רבי יוחנן אשמו שטוה סידי דמי. שטוה מחייבת קרנן אי דאכלה כו': פסול. הקרנן דהואיל ונדחה כשנשחטת דלאו בה קרנן היא דשהתם נמי גבי אשה הואיל ונדחת כשהתם נדחת נדחת מהכל ואין אדם מביא קרנן חלב על אשמו שטוה. וילכא למירמא מהכל וכו' קאמינא דלר' יהודה הא דמביא קרנן על אשמו שטוה כגון זבה או יולדת לא מזרעת: וקאמינא ר' אלעזר הפריש פסח על חבירו שלא מדעתו כו': אמר רבי יורא שם לביס אבות. דמשמע אדם מביא פסח ושוחט על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

תורה אור השלם

1. זאת תהיה תורת המצורע ביום שיקרנו והובא אל הכהן: ויקרא י' ד' ואת האבלי יאכל מבשר זבח שקליו ביום השלישי לא ירצה המצורע את לא יחשב לו פטול יהיה והפריש דאבילה ממנו שנה ודשן: ויקרא י' ד' דבר אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחודש הזה ויקחו לכם איש שה לבית אבט שה שפוח י' ב' ג

פירוש הרא"ש

במחוסרי כפרה אכל כרישא היה ספקא דעתך דלדיוי נכל טעולא ואשמו: הברנים ששפלו. טעולא פלחמ מחסרע בערות לזולת או להקריט חוץ למט או חוץ למקומו ומי על השוגגין פטורים אלא שפוגל פגול אלאה דהיינו פטול נגזר מדאורייתא אלא מחייב המל' דהיינו שפול דרנן: אי אמרת בשלמא שלוחי דשמיא ניטור היינו דקמינא שפוגל פגול. הכי מקיימא המורה קרנן מרבות בעלים ומתן לבין מלח נעין דעת בעלים: אבאי שפוגל פגול. הא לא חוץ פסח שחט דבר שלישי על וחי משום דשפול שליח למתן לקרנן שדמתן כו': והקריב ויחי לא יחשב לו פ"ה. והיינו פסחים ודף ט"ז קרי ביה לא יחשב אלאה מחסרה מהקריב דלא יחשב לו: אמא פטורין יביא את הטאמ חלב על חבירו. דכיון דלפת אפרש משאי אפרש ח"כ בטעמא חלב נמי לילך יביא טעמא חלב על חבירו ומשאי נעל אשמו שטוה ועל אפרש לביס טעמא חלב על חבירו נעל אשמו שטוה דמי לא יחשב כו' דהיינו פסחים ודף ט"ז קרי ביה לא יחשב טעמא חלב דלף שיקה שחטתה קרנן ונשחטה נפול הקרנן ואין כעבל מקריב עליה אלא כשהיא מחוסרת כפרה להחיה נקדשתי: שכן אדם כפוא על בניו וכו' והיינו פסחים.

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אם היה כסן

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

מבוא רש"י

ראשון ראשו ורובו לאחר שחטתה. וכה בחלקו. דלמחרת י' כריה דנשעת שחטתה היה זה ראוי לכן ושחט פסח זה עליו. ומכאן את אחיו עמו. למטעם נחלקו (ג' פסחים כ"ה). כדי לזרזן במצות. למה ליה לזרזן עליו שחטתה וכה דקאמר על מי שעלה ראשון. למטעם נדחה אהו היה ראשון ולא יודיעם מל כלבו (שם) וכי למחרת קאמר, שחטו כל אחד לביתו ואהו היה ראשון שחטו על ידי וכן הדין (פסחים ע"ה). תניא נמי הכי. דמטעם וריות קמי' (שם) דלא נחלקו אלא לזרזן ומיכר פולחן למחייבי לירושלים. והא נמנה וכו' (שם) וכו' וכו'.

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון

אדם מביא קרנן על בניו ועל נדחיו הקטנים: לאו דאורייתא הוא מדמתן וכו': ואי אמרשם לביס אבות. דאדם שוחט על בניו ועל הקטנים דאורייתא: על בישרא קאי ומוכי לטו. כלומר היאך יכול זה לזכות את אחיו מאחר ששחט והא פתן (פסחים פט.) נמנין ומשפין ידיו עד שישחט אלא אומניו להו לאחז שחטתה לאו דאורייתא והן משנה משמע דכבדו קטנים מיירי: אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה לאבוהין למימר חריני שוחט את הפסח על מי שעלה מכס לירושלים כדי לזרזן במצות: פניה נמי פלי. כדי לזרזן קאמר מדקאמר בניס שפליס ולא קאמר ובניס לא ילאו ידי חובתן מכלל דלא מחייבי מדאורייתא אלא לזרזן קאמר: כיון